

full DOMINICAL

ANEU MAR ENDINS

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

És possible una invitació a l'alegria?

Aquest tercer diumenge d'Advent s'anomena tradicionalment el diumenge «Gaudete», és a dir, de l'alegria perquè «gaudete» és l'imperatiu del verb llatí «gaudere», o sigui, sentir goig. El cant d'entrada de la Missa començava en llatí amb aquesta paraula. És, doncs, un diumenge que ens convida a valorar tot el que la vida ens ofereix de bonic, bo i just. Les paraules d'Isaïes que llegim aquest diumenge són un veritable himne a l'alegria, anunciant el retorn de l'exili al poble d'Israel. La natura es renova i s'uneix a aquest goig del poble. El desert es converteix en un jardí. L'home es transforma, els cecs recobren la vista, els sords l'oïda i els coixos la capacitat de moure's. «La llengua del mut cridarà de goig». El deprimit sent en el fons de la seva ànima una paraula d'ànim: «Sigueu valents, no tingueu por! Aquí teniu el vostre Déu que ve per a fer justícia; la paga de Déu és aquí, és ell mateix qui us ve a salvar.»

L'activitat de Jesús i la seva resposta als enviats de Joan Baptista, com ho escoltem aquest diumenge, deixa clar que aquesta profecia d'Isaïes té el seu compliment en ell. L'activitat de Jesús mostra que els senzills, els pobres, els marginats són l'objectiu preferencial —en el cor de Déu— del seu amor i de la seva salvació. Però no ens va malament, ara que s'acosta Nadal, escoltar una possible objecció dels nostres contemporanis, que té la seva arrel en els anomenats «mestres de la sospita»: ¿No és fictícia aquesta invitació a l'alegria, aquesta paraula que ens mana alegrar-nos, sentir goig? ¿No és veritat que la fe cristiana és enemiga de la vida? ¿Què és el que fa sospitosos tot esclat de goig, tot plaer? La famosa acusació de Nietzsche

que el cristianisme és contrari a l'exaltació del plaer de viure, s'amaga en el fons d'aquestes preguntes.

Ja vaig comentar, en una carta anterior, que aquest Advent m'agradaria que reflexionéssim de la mà del professor Olivier Clément, un savi teòleg i filòsof, sobre la missió que els cristians tenim en comú en la societat d'avui. Aquesta és la resposta que ens ofereix en una de les seves obres: «Si, doncs, el cristianisme té un sentit en aquest tipus de societat —l'actual societat secularitzada— és perquè manifesta allò que és gratuït, no assimilable, allò que aparentment no serveix per a res, però que pot il·luminar-ho tot. En això va consistir el poder antropològic i social del fet religiós: en parlar-nos no d'un Déu útil, utilitzable, sinó d'un Déu de la gràcia (en tots els sentits d'aquesta paraula) que torni a donar-nos el plaer de la vida, perquè ens retorna el saber-nos meravellar davant la bellesa fonamental de l'existència.»

Alegrem-nos, doncs, d'estar en la vida. La nostra vida s'encamina cap a la comunió amb el Déu de la bellesa i de la vida; s'encamina cap a la divinització, que la teologia de les esglésies de l'Orient cristià posen tant de relleu. Es tracta de la bellesa de la litúrgia de la Paraula i la força de la pregària. «L'home espiritual, l'home d'oració —diu també el professor Clément— és un home que irradia una certa alegria i una immensa compassió». Dóna testimoni que l'alegria és possible.

Ens acostem a Nadal, la festa del naixement del Senyor, que ve a salvar-nos. Aquesta alegria de la salvació és quelcom que es percep des de les primeres pàgines de l'Evangeli: en l'Anunciació; en la Visitació, quan la Verge Maria expressa el seu goig amb el càntic del *Magnificat*. El mateix succeeix quan Jesús neix a Betlem i quan Maria i Josep presenten el nen al Temple. Alegrem-nos, doncs, perquè la celebració del naixement del Senyor és a prop.

ENTREVISTA

Nedar
contra corrent

JOAN GARCIA DEL MURO

El filòsof lleidatà Joan Garcia del Muro ha guanyat el premi Octubre d'assaig per *Soldats del no-res*, una obra que analitza el que passa pel cap dels joves europeus que s'alien a l'Estat islàmic. Garcia del Muro, professor de matèries de l'àmbit de l'ètica i de filosofia medieval a la Facultat de Filosofia de Catalunya (URL), considera que cal transmetre als joves «el valor immens del pensament (propri)».

Davant la crisi de valors, com podem fer uns joves millors?

Com a societat, els models d'èxit que oferim als nostres joves són esfereïdament buits de qualsevol referent moral. La programació de les TV sembla especialment dissenyada per anestesiar consciències i domesticar, així, la capacitat crítica dels adolescents —i dels adults! Una tasca urgent dels educadors —pares i professors— és intentar contrarestar aquest autèntic *tsunami* de nihilisme que envaeix les societats contemporànies.

Com a professor, quina és la seva aportació al futur d'aquests joves?

No podem desapropiar l'oportunitat que se'ns obre. Hem de nedar contracorrent i intentar transmetre als nois el valor immens del pensament. Del pensament propi. Perquè, com deia Simone Weil: «Els règims totalitaris no aniquilen el pensament lliure, sinó que és l'absència de pensament lliure, que afavoreix el totalitarisme.»

Per què joves europeus poden sentir-se atrets per l'Estat islàmic?

Realment, és un misteri: nois educats a Occident i trasplantats, directament, des de societats democràtiques, benestants, descregudes i notablement tolerants en matèria de costums, a l'islamisme més radical. Molts d'ells sense passar, ni tan sols, per l'islam. Crec que és un fenomen modern que defuig els paradigmes explicatius que s'estan fent populars: probablement, més que amb el xoc de civilitzacions, amb la mateixa essència de la religió o amb les identitats fortes, té a veure amb el nihilisme occidental.

Òscar Bardaji i Martín

GLOSSA

ENRIC PUIG JOFRA, SJ
Secretari general de la FECC

Espero confiadament

Traspassà després de noranta-sis anys de vida. Amb el seu espòs, mort temps enrere, formaren una família amb dos fills i quatre néts. Educaren els fills amb amor i en l'amor a Déu mentre aquests foren infants i adolescents. També en la llibertat dels fills de Déu. Ja vídua, va veure néixer i créixer els besnéts. Era una persona amb una experiència espiritual del seu temps, arrelada i profunda. Testimoni de fidelitat a Déu, testimoni de fidelitat a la fe dels pares i dels qui l'havien iniciat en el seguiment de Jesús. Els recordava i pregava per ells, com pregava pels més joves de la família. El seu sentit de pertinença a l'Església era notable. Quan, ja impossibilitada, no podia anar a la missa dominical celebrada a l'església parroquial, com agraiïa que un veí —que tenia encarregada aquesta missió eclesial— li portés la comunió després que ella hagués seguit la retransmissió de la televisió.

En una ocasió un fill seu, quan ella ja començava a perdre mobilitat, va trobar un tros de paper en el qual la dona havia escrit amb lletra vacil·lant: «Ploro, però estimo; sofreixo, però

crec que no estic aclaparada, sinó prostrada, i per això adoro Déu i espero confiadament. Les meves darreres paraules voldria que fossin aquestes: esperança, alegria i gràcia, a l'encontre de Déu Pare.» El fill el guardà com un testimoni de fe de la mare i amb el pressentiment que el faria servir quan ella traspassés, amb l'objecte de deixar constància d'aquesta fe. «Si una vídua té fills o néts, ells són els primers que han d'aprendre a comportar-se pietosament amb la pròpia família i satisfer el deute que tenen amb qui els ha donat la vida. Això és agradable a Déu» (1Tm 5,4).

La mare lliurà l'ànima a Déu. En la celebració de les exèquies es va repartir un recordatori que reproduïa el text manuscrit esmentat. L'acompanyava un altre text preparat pels fills quan va morir el pare i que en recuperava la vigència en el comiat de la mare. Una resposta agraiïda a la vida dels pares, als seus ensenyaments, a les vivències compartides, a les paraules i als silencis: «Gaudeix en nosaltres, / que la teva llavor és repartida, / i al fons dels nostres cors, / a poc a poc, ella germina.»

HECHOS DE VIDA

MN. JOSEP M. ALIMBAU ARGILA

«Si me siento perdido,
triste... rezo»

Leonard Cohen, escritor, compositor y cantante canadiense de fama internacional, fallecido hace poco, afirmaba: «Si me **siento perdido, triste... rezo.**»

Antes de su muerte, afirmó: «Estoy preparado para morir». Hace años, escribió este precioso testimonio:

«Si me siento **flácido... hago ejercicio físico.**»

«Si me siento **perezoso mentalmente... procuro meditar.**»

«Si me siento **perdido, triste... rezo.**»

¡Una gran verdad!

Si te sientes **perdido, angustiado, triste... rézale a Dios.** Porque:

• Te **aliviará** de angustias y dudas; Él **será consuelo** para tus triste-

zas, y **remedio** para tu salud corporal y espiritual.

• Rezar a Dios es **reflotar** la propia existencia; **acercarse** al Padre y **gozar** de la paz interior.

Pastor Hermas, un cristiano culto que vivió en el siglo II, escribía:

—«**Pide** a Dios, al Señor, sin vacilar, y **conocerás** que su gran misericordia no te abandona, sino que dará **cumplimiento** a la **petición** de tu **alma.**»

A la entrada de la Universidad Anselmianum de Roma, hay una frase de san Agustín:

—«Si cor non orat, in vanum lingua laborat»: «**Si no reza el corazón, la lengua trabaja en vano.**»

Lectures
missa
diària i
santoral

12. ■ Dilluns (litúrgia hores: 3a setmana) [Nm 24,2-7.15-17a / Sl 24 / Mt 21,23-27]. Santa Joana Francesca de Chantal (1572-1641), rel. viuda, fund. saleses a Annecy (1610). Mare de Déu de Guadalupe (Mèxic); sant Sinesi, mr.; beat Jaume de Viterbo, bisbe (agustinià); beat Joan Maríno, prev. teatí.

13. ■ Dimarts [So 3,1-2.9-13 / Sl 33 / Mt 21,28-32]. Santa Llúcia (s. III-IV), vg. i mr. a Siracusa (Sicília). Santa Otilia, vg. benedictina (s. VIII); sant Aubert, bisbe.

14. □ Dimecres [Is 45,6b-8.18.21b-26 / Sl 84 / Lc 7,18b-23]. Sant Joan de la Creu (†1591), prev. carmelità (reformador de l'orde) i doctor de l'Església. Sants Just i Abundi, mrs. a Baeza; sant Diòscor, noi mr.; sant Nicasi, bisbe i mr.

15. ■ Dijous [Is 54,1-10 / Sl 29 / Lc 7,24-30]. Sant Valerià, bisbe; sant Urber, prev. a Osca; santa Cristiana (Nina), esclava mr.; santa Sílvia, vg.; beat Bonaventura de Pistoia, prevere servita.

16. ■ Divendres [Is 56,1-3a.6-8 / Sl 66 / Jn 5,33-36]. Sant Josep Manyanet (1833-1901), prev. d'Urgell, nat a Tremp, fund. Fills i Filles de la Sagrada Família (SF, 1870). Sants Ananies, Azaries i Misael, joves companys de Daniel; santa Albina, vg. i mr.; santa Adelaida (o Alcía) de Borgonya (s. X); beata Maria dels Àngels, vg. carmelitana.

17. ■ Dissabte [Gn 49,1-2.8-10 / Sl 71 / Mt 1,1-17]. Sant Joan de Mata, prev. provençal, cofund. Trinitaris (OSST, 1198); sant Llätzer, germà de Marta i Maria, de Betània, ressuscitat per Jesús; sant Esturmí, abat; sant Franc de Sena.

18. ■ † Diumenge vinent, IV d'Advent (lit. hores: 4a setm.) [Is 7,10-14 / Sl 23 / Rm 1,1-7 / Mt 1,18-24]. Mare de Déu de l'Esperança, o bé Expectació del part, anomenada popularment «de la O» (antífonas). Sant Gracià, bisbe; sant Adjutori, mr.

DIUMENGE III D'ADVENT

COMENTARI

P. JAUME SIDERA
claretia

Lectura del llibre d'Isaïes (Is 35,1-6a.10)

La terra eixuta i el desert estan de festa, d'alegria l'estepa floreix. La seva florida s'esbadella com l'iris, s'engalana i crida de goig. Li han estat donades la glòria del Líban, les gales del Carmel i de Saron. Són ells els qui veuran la glòria del Senyor, la majestat del nostre Déu. Enrobustiu les mans que es deixen caure, afermeu els genolls que no s'aguanten. Digueu als cors alarmats: Sigueu valents, no tingueu por! Aquí teniu el vostre Déu que ve per fer justícia; la paga de Déu és aquí, és ell mateix qui us ve a salvar. Llavors es desclouran els ulls dels cecs i les orelles dels sords s'obriran; llavors el coix saltarà com un cérvol i la llengua del mut cridarà de goig. Tornaran els que el Senyor ha rescatat, entraran a Sió cridant de goig i una alegria eterna coronarà els seus caps. Hi haurà festes i alegria, i fugiran les penes i els gemecs.

Salm responsorial (145)

R. *Senyor, veniu a salvar-nos.*

El Senyor fa justícia als oprimits, / dóna pa als qui tenen fam. / El Senyor deslliura els presos. R.

El Senyor dóna la vista als cecs, / el Senyor redreça els vençuts. / El Senyor estima els justos; / el Senyor guarda els forasters. R.

El Senyor manté les viudes i els orfes, / i capgira els camins dels injustos. / El Senyor regna per sempre, / és el teu Déu, Sió, per tots els segles. R.

Lectura de la carta de sant Jaume

(Jm 5,7-10)

Tingueu paciència, germans, fins que vingui el Senyor. Mireu com el pagès espera els fruits preciosos de la terra, prenent paciència fins que les pluges primerenques i tardanes l'hauran assaonada. Igualment vosaltres tingueu paciència, refermeu els vostres cors, que la vinguda del Senyor és a prop. Germans, no us queixeu els uns dels altres, perquè no hàgiu de ser judicats; penseu que el jutge ja és a les portes. ¿Voleu, germans, un exemple de paciència en els mals tractes? Preneu el que us donen els profetes que van parlar en nom del Senyor.

✠ Lectura de l'evangeli segons sant Mateu

(Mt 11,2-11)

En aquell temps, Joan, que era a la presó, va sentir dir el que feia Crist, i va enviar els seus deixebles per preguntar-li: «¿Sou vós el qui ha de venir o n'hem d'esperar un altre?» Jesús els va respondre: «Aneu a anunciar a Joan el que veieu i el que heu sentit dir: els cecs hi veuen, els invàlids caminen, els leprosos queden purs, els sords hi senten, els morts ressusciten, els desvalguts senten l'anunci de la Bona Nova i feliç aquell que no quedarà decebut de mi». Mentre ells se n'anaven, Jesús es posà a parlar a la gent de Joan: «¿Què heu sortit a veure al desert? ¿Una canya sacsejada pel vent? Doncs, ¿què hi heu sortit a veure? ¿Un home vestit delicadament? Els qui porten vestits delicats viuen als palaus dels reis. Doncs, ¿què hi heu sortit a veure? ¿Un profeta? Sí, ho puc ben dir, i més que profeta: és aquell de qui diu l'Escriptura: "Jo envio davant teu el meu missatger, perquè et prepari el camí". Us ho dic amb tota veritat: Entre tots els que les mares han portat al món no n'hi ha hagut cap de més gran que Joan Baptista; tanmateix el més petit al Regne del cel és més gran que ell».

Lectura del libro de Isaías (Is 35,1-6a.10)

El desierto y el yermo se regocijarán, se alegrará la estepa y florecerá, germinará y florecerá como flor de narciso, festejará con gozo y cantos de júbilo. Le ha sido dada la gloria del Líbano, el esplendor del Carmelo y del Sarón. Contemplarán la gloria del Señor, la majestad de nuestro Dios.

Fortaleced las manos débiles, afianzad las rodillas vacilantes; decid a los inquietos: «Sed fuertes, no temáis. ¡He aquí vuestro Dios! Llega el desquite, la retribución de Dios viene en persona y os salvará». Entonces se despegarán los ojos de los ciegos, los oídos de los sordos se abrirán; entonces saltará el cojo como un ciervo. Retornan los rescatados del Señor. Llegarán a Sión con cantos de júbilo: alegría sin límite en sus rostros. Los dominan el gozo y la alegría. Quedan atrás la pena y la aflicción.

Salmo responsorial (145)

R. *Ven, Señor, a salvarnos.*

El Señor mantiene su fidelidad perpetuamente, / hace justicia a los oprimidos, / da pan a los hambrientos. / El Señor liberta a los cautivos. R.

El Señor abre los ojos al ciego, / el Señor endereza a los que ya se doblan, / el Señor ama a los justos. / El Señor guarda a los peregrinos. R.

Sustenta al huérfano y a la viuda / y trastorna el camino de los malvados. / El Señor reina eternamente, / tu Dios, Sión, de edad en edad. R.

Lectura de la carta del apóstol Santiago

(Sant 5,7-10)

Hermanos, esperad con paciencia hasta la venida del Señor. Mirad: el labrador aguarda el fruto precioso de la tierra, esperando con paciencia hasta que recibe la lluvia temprana y la tardía. Esperad con paciencia también vosotros, y fortaleced vuestros corazones, porque la venida del Señor está cerca. Hermanos, no os quejéis los unos de los otros, para no seáis condenados; mirad: el juez está ya a las puertas. Hermanos, tomad como modelo de resistencia y de paciencia a los profetas que hablaron en nombre del Señor.

✠ Lectura del santo Evangelio según san Mateo

(Mt 11,2-11)

En aquel tiempo, Juan, que había oído en la cárcel las obras del Mesías, mandó a sus discípulos a preguntarle: «¿Eres tú el que ha de venir o tenemos que esperar a otro?». Jesús les respondió: «Id a anunciar a Juan lo que estáis viendo y oyendo: los ciegos ven y los cojos andan; los leprosos quedan limpios y los sordos oyen; los muertos resucitan y a los pobres son evangelizados. ¡Y bienaventurado el que no se escandalice de mí!».

Al irse ellos, Jesús se puso a hablar a la gente sobre Juan: «¿Qué salisteis a contemplar en el desierto, una caña sacudida por el viento? ¿O qué salisteis a ver, un hombre vestido con lujo? Mirad, los que visten con lujo habitan en los palacios. Entonces, ¿a qué salisteis?, ¿a ver a un profeta? Sí, os digo, y más que profeta. Este es de quien está escrito: "Yo envío a mi mensajero delante de ti, el cual preparará tu camino ante ti". En verdad os digo que no ha nacido de mujer uno más grande que Juan el Bautista; aunque el más pequeño en el reino de los cielos es más grande que él».

Alegreu-vos: ben aviat sereu alliberats

D'aquest diumenge se'n deia abans de *Gaudete!* Alegreu-vos! Les paraules d'Isaïes són un himne a l'alegria anunciant el retorn de l'exili del poble d'Israel. La naturalesa es renova. El desert esdevé un jardí. L'home es transforma: Els cecs, els sords, els muts, els coixos recobren la vista, l'oïda, la parla, la mobilitat. El deprimits senten una paraula encoratjadora: No tingueu por! Déu mateix us acompanya. Ve a salvar, no pas a condemnar.

Joan Baptista és un home auster i ferreny. No està per brocs. Anuncia que el Messies vindrà amb la pala de ventar per separar el gra de la palla i amb la destal apuntant a l'arrel de l'arbre per fer-ne estelles. Per haver plantat cara al reietó Agripa, es troba a la presó: un pèl deprimat perquè Jesús no respon al perfil de Messies que anunciava amb la pala i la destal. Per això li pregunta: «Ets tu el qui havia de venir o n'hem d'esperar un altre?»

Joan, que predica la conversió, és el primer que s'ha de convertir. Ha de canviar de xip. Ha d'escoltar i comprendre el missatge d'Isaïes: cecs que hi veuen, coixos que caminen, leprosos que queden nets, morts que ressusciten, els pobres que senten joiosos l'anunci de la bona nova.

L'activitat de Jesús palesa el cor de Déu: els senzills i els marginats són la nineta dels ulls del Pare celestial i s'emporten les seves preferències. Déu es disposa a regnar, no pas tal com ho fan els homes, sinó tal com ho vol Déu.

Joan pogué descansar en sentir la resposta de Jesús. Ara Jesús fa l'elogi del baptista. És un profeta i més que profeta. És l'home més important que mai hagi existit. Però marca un abans i un després en la història: un temps de promeses i un temps d'acompliment. Joan se situa en el temps de les promeses.

Nosaltres som en el temps de l'acompliment. La nostra sort, doncs, és molt superior a la seva. Nosaltres podem gaudir plenament de tot allò que Joan només albirà i saludà de lluny, sense poder-ne fruit.

VIDA DIOCESANA

Activitats del Sr. Bisbe

Aquest diumenge 11, a les 12 h. Missa de festa patronal i Confirmacions a la parròquia de Santa Eulàlia de Mèrida de Corró d'Avall.

Dijous 15, a les 11 h. Formació de preveres joves; **a les 19 h,** Consell Diocesà d'Assumptes Econòmics.

Divendres 16, a les 21 h. Assisteix al Centre Cultural de Cardedeu a la representació de *Els Pastorets* organitzada per la parròquia de Santa Maria.

Diumenge 18, a les 12 h. Missa en el 50 aniversari de l'erecció canònica de la parròquia de la Santa Creu de Sabadell; **a les 14 h,** trobada de Nadal amb l'Hospitalitat de Lourdes de les diòcesis de Barcelona, Terrassa i Sant Feliu de Llobregat; **a les 19 h,** *Pessebre Vivent* de la parròquia de la Mare de Déu del Roser de Cerdanyola.

Notícies

Ordenació de tres preveres. El diumenge 20 de novembre, Mons. Josep Àngel Saiz Meneses celebrà l'Eucaristia a la Catedral i ordenà de preveres: Mn. Ru-

bén García Cruz, Mn. Eduard Martínez Quinto i Mn. Eduardo Pire Mayol. Concebraren Mons. Salvador Cristau, bisbe auxiliar, Mons. Jaume Traserra, bisbe emèrit de Solsona i un nombre considerable de preveres i diaques. Hi assistiren els familiars i el poble fidel que omplí el temple.

Terrassa obre la segona delegació a Catalunya d'Ajuda a l'Església Necessitada. El 17 de novembre, Mons. Saiz Meneses presidí l'acte d'inauguració de la delegació d'*Ajuda a l'Església Necessitada*, ubicada a la Seu de Càritas Diocesana a Sabadell. Va estar acompanyat pel Sr. Giorgio Chevallard, delegat a la diòcesi de Terrassa, i pel Sr. Ja-

vier Menéndez Ros, director a Espanya que presentà l'informe sobre la «Liberat Religiosa al Món en l'any 2016».

Trobada de formació d'animadors de pastoral juvenil. El dissabte 19 de novembre a Parets del Vallès, Mn. Francesc Jordana els va fer una conferència sobre la centralitat de Jesucrist i el treball de grups.

Trobada de formació dels diaques permanents amb el Sr. Bisbe. Tingué lloc el dissabte 19 de novembre a la Casa de la Sagrada Família de Rubí. Reflexionà sobre l'Any de la Misericòrdia i diversos temes relacionats amb la litúrgia.

Cloenda de l'Any de la Misericòrdia de la Vida Consagrada. La Delegació Episcopal de Vida Consagrada organitzà, el dissabte 19 de novembre, una trobada de cloenda de l'Any de la Misericòrdia al Monestir de Sant Domènec a Sant Cugat del Vallès. A les 19 h, Mn. Carles Cahuana, secretari general i canceller, presidí les Vespres. Seguí un refrigeri que serví per a compartir el treball realitzat a les comunitats religioses.

Agenda

Festa de sant Joan de la Creu. Dimecres 14, a les 10 del matí, Missa celebrada pel P. Àngel Briñas OCD, delegat de la zona de Catalunya i Balears. Lloc: Monestir de la Mare de Déu de Montserrat i Sant Josep Oriol, La Torreta-Vilanova del Vallès.

XXIV Concert de Nadal de la Catedral. Cor Geriona, dirigit per Imma Pascual. Divendres 16 de desembre a les 21.30 h a la Catedral de Terrassa. Venda d'entrades: de dilluns a divendres de 18 a 20 h al despatx parroquial.

REMAD MAR ADENTRO

† JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Obispo de Terrassa

¿Es posible una invitación a la alegría?

Este tercer domingo de Adviento se llama tradicionalmente el domingo «Gaudete», es decir, de la alegría, porque «gaudete» es el imperativo del verbo latino «gaudere», o sea, gozar. El canto de entrada de la Misa empezaba en latín con esta palabra. Es, pues, un domingo que nos invita a valorar todo lo bello, bueno y justo que nos ofrece la vida. Las palabras de Isaías que leemos este domingo son un verdadero himno a la alegría, anunciando el retorno del exilio del pueblo de Israel. La naturaleza se renueva y se une a este gozo del pueblo. El desierto se convierte en un jardín. El hombre se transforma, los ciegos recobran la vista, los sordos el oído, los cojos la movilidad. «La lengua del mudo gritará de gozo». El deprimido

siente en el fondo de su alma una palabra de ánimo: «No tengáis miedo, Dios mismo os acompaña. Él viene a salvar, no a condenar.»

La actividad de Jesús y su respuesta a los enviados de Juan Bautista, tal como lo escuchamos en el Evangelio de este día, evidencia que en él tiene su cumplimiento en esta profecía de Isaías. La actividad de Jesús muestra que en el corazón de Dios los sencillos, los pobres, los marginados son el objetivo preferencial de su amor y de su salvación. Pero no viene mal, ante la cercanía de la Navidad, escuchar una posible objeción de algunos de nuestros contemporáneos, que tiene su raíz en los llamados «maestros de la sospecha»: ¿No es ficticia esa invitación a la alegría,

esa palabra imperativa a alegrarse, a gozar? ¿No es verdad que la fe cristiana es enemiga de la vida? ¿Qué es lo que hace sospechoso todo júbilo, todo placer? La famosa acusación de Nietzsche, de que el cristianismo es contrario a la exaltación del placer de vivir, late en el fondo de estas preguntas.

Ya comenté, en una anterior carta, que en este Adviento me gustaría que reflexionásemos de la mano del profesor Olivier Clément, un sabio teólogo y filósofo, sobre la misión común de los cristianos en la sociedad de hoy. Esta es la respuesta que nos ofrece en una de sus obras: «Si, pues, el cristianismo tiene un sentido en este tipo de sociedad —la actual sociedad secularizada— es porque manifiesta lo que es gratuito, no asimilable, lo que aparentemente no sirve para nada, pero puede iluminar todo. En esto consistió el poder antropológico y social de lo religioso: en hablar-

nos no de un Dios útil, usable, sino de un Dios de la gracia (en todos los sentidos de esta palabra) que vuelve a darnos el placer de la vida, pues nos restituye la maravilla ante la belleza fundamental de la existencia.»

Alegremonos, pues, de estar en la vida. Nuestra vida se encamina hacia la comunión con el Dios de la belleza y de la vida; se encamina hacia la divinización, tan puesta de relieve en la teología de las Iglesias del Oriente cristiano. Se trata de la belleza de la liturgia de la Palabra y la fuerza de la oración. «El hombre espiritual, el hombre de oración —dice también el profesor Clément— es un hombre que irradia una cierta alegría y una inmensa compasión». Da testimonio de que es posible la alegría.

Nos acercamos a la Navidad, la fiesta del nacimiento del Señor, que viene a salvarnos. Esta alegría de la salvación es algo que se percibe desde las primeras páginas del Evangelio: en la Anunciación; en la Visitación, cuando la Virgen María expresa su gozo con el cántico del *Magnificat*. Lo mismo sucede cuando Jesús nace en Belén y cuando María y José presentan al niño en el Templo. Alegremonos, pues, porque la celebración del nacimiento del Señor está cerca.